

Ko se je zarana prikazal kralj, se je začudil. Butec je sedel na parobku in ga pričakoval, a on je mislil, da so ga gotovo raztrgale zveri.

»Kod pa hodite tako dolgo?« mu je rekel debeloglavec. »Že dve uri vas čakam. Poglejte!«

Kralj je pogledal v jamo — res, bila je polna medvedov. Cela čreda se jih je valjala na dnu. Pa to ga ni razveselilo. Le kako bi se iznebil Butca, mu je šlo po glavi.

»Počakaj!« se je popraskal za ušesi. »Pol kraljestva je tvojega, a zato mi ne boš odrekel še ene prošnje. Naredi tako, da ne bom umrl.«

Mislil je, da je to nemogoče. Butec ni bil tako butast, da bi ga kraljevo oklevanje ne bilo razjezilo. Pa mu vendar ni ugovarjal. Ako želi, da ne bi umrl, naj mu bo še to.

Počakal je noči, tedaj je poslednjič odvezal vrečo.

»Duše, zdaj ste proste,« je rekel. »Ne potrebujem vas več. Toda, ko odidete v pekel, vzemite tudi kralja s seboj. Saj ga je zaslužil.«

Tisto noč je kralj izginil. Povsod so ga iskali, niso ga mogli najti. Ni umrl, zakaj šel je živ v pekel. Ker pa niso mogli ostati brez kralja, so Butca posadili na prestol. S svojimi deli se je bil tako izkazal, da si niso mogli misliti boljšega vladarja. Tudi kraljična ni več vihala nosu, ampak ga je vzela za moža. Kadar je bila žalostna, je pomigal z ušesi in že se je zasmejala.

Menda ni treba praviti, da je vzel tudi mater k sebi. Bil je dober sin in dober kralj. Ako ne verjamete, pojdite in vprašajte njegove podložnike. Še danes se ga z veseljem spominjajo, četudi je že zdavnaj umrl.

Mišji kralj

(Češki napisala Anna Husova.)

Živela sta kralj in kraljica, ki sta imela hčerko-edinko, dražestno Milenko.

Deklica je bila tako dobrega srca, da je sočustvovala z vsemi preganjanimi, pa naj je bil človek, žival ali kaka pohojena cvetica.

Najbolj so se ji smilile uboge miške, ki so jih neusmiljeno preganjali ljudje in živali, posebno mačke. Kjer koli je katero zagledala, jo je klicala k sebi in ji ponudila drobtin, da se je uboga miška nasitila. Kralj in kraljica sta bila sicer zadovoljna, da je bila njuna hčerka tako dobrega srca, a ni jima bilo všeč, da se je tako potegovala za miši, ki delajo tolikšno škodo.

»Saj so tudi miške božje stvarce,« jih je zagovarjala.

»Da, toda le za hrano mačkam,« sta odgovarjala svoji hčerki kralj in kraljica. »Le pomisli, koliko škode bi naredile, če bi se razmnožile po hišah in njivah! To so škodljive živali, zato jih smemo ubijati.«

Toda Milenka ni hotela tega razumeti in je svoje miške vedno branila, kjer in kadar je mogla.

Nekega dne je sedela na vrtu. Zagledala je majhno miško, ki je begala pred mačko in ni vedela, kam naj se zateče.

Milenka je poskočila, preprodila mačko in tako rešila miško.

Dobra princesa je bila zelo vesela. Kar zasliši slaboten glasek, ki je govoril:

»Milenka, Milenka, hvala ti, da si me rešila. To ti bo nekoč moj narod poplačal. Povedala bom to našemu kralju.«

Milenka je o tem pripovedovala svojemu očetu in materi, a sta se le smejala.

»Gotovo se ti je le tako zdelo,« sta ji rekla. »Kako bi neki miška mogla govoriti?«

A Milenka je trdno verovala, kar ji je miška povedala, in kjer koli je mogla, je dajala miškam hrane in odganjala od njih mačke.

Nekega dne prinesejo sli kralju vest, da je tuj kralj udrl v njegovo kraljestvo, da zavzema mesto za mestom in da se že pripravlja na napad na glavno mesto in kraljevski grad.

Kralj se je hudo prestrašil. Kraljico in Milenko je poslal na oddaljen grad, a sam je odšel v boj. Toda bil je premagan in ujet. Sovražnik je glavno mesto opustošil, prebivalce pa pobil ali pregnal. Po vsem kraljestvu je zavladala velika žalost.

Kraljica in Milenka sta na samotnem gradu bridko jokali za očetom. Sreča je še bila, da sovražnik ni mogel izvedeti, kam sta se skrili, sicer bi ju bil morda tudi lahko ujel.

Nekega dne je Milenka sama sedela v sobi in z žalostjo mislila na svojega ubogega očeta. Kar zasliši tenèk glasek:

»Nič ne jokaj, Milenka! Miške bomo tebe, tvojega očeta in celo kraljestvo osvobodile. Pojdemo k našemu kralju, ki se je naselil v opustošenem mestu. Zbral bo veliko vojsko in premagal tujega kralja.«

Milenka je pogledala in miško spoznala. Bila je ravno tista, ki jo je bila nekoč rešila na vrtu pred mačko. Prišla je bila za Milenko na samotni grad.

Kot je miška obljubila, tako je tudi naredila. Njeni starši so z vso svojo družino odšli v mesto k mišjemu kralju, da bi dobili Milenki pomoč vsega mišjega naroda.

Našli so kralja v opustošeni trgovini, kjer se je bil naselil na krajcu sira. Zelo dobro se mu je godilo. Nihče ga ni preganjal, še celo pajek-križavec, ki je imel tam svojo mrežo, je postal njegov prijatelj.

Ko je mišja družina prišla k njemu, si je bil ravno pomeril novo suknjo in je začudeno pogledal svoje goste.

Mišji oče in mati sta se spoštljivo postavila spredaj, njuni trije otroci so pokorno stali za njima in se priklanjali mogočnemu kralju. Kralj je dal roke v bok in pozorno poslušal mišjega očeta, ki mu je pripovedoval o usmiljeni Milenki. Prosil je, naj bi milostljivi kralj sklical vse svoje podložne, pregnal z njimi tujega kralja in povrnil dobri Milenki srečne dneve.

»Dobro!« je rekel nazadnje. »Ti boš glavni vojskovodja. Skličiči v mojem imenu vse miši, velike in male! Tega tujca bomo že pregnali.«

Preden je minil dan, je bilo zbranih na milijone miši, velikih in malih. Vsa mišja vojska se je napotila prot tujemu kralju.

Bil je to sprevod, kakršnega svet še ni videl. Po poti je postajal še vedno večji, kajti od vseh strani so še vedno prihajale nove mišje trope.

Naletele so na tujega kralja blizu morja. Napadle so njegovo vojsko ponoči, pregrizle najprej vezi ujetemu kralju in njegovim vojakom, a nato so lezle na sovražne vojake in jih grizle, kjer so mogle.

Sovražniki se pred temi majhnimi sovražniki niso mogli uspešno braniti. Ker se niso mogli drugače rešiti, so poskakali v morje, kjer so vsi potonili.

Ko so bili vsi sovražniki mrtvi, je pristopil mišji kralj k Milenkinemu očetu in mu rekel:

»Vrni se v svoje kraljestvo, a za našo pomoč se zahvali Milenki, nas pa nikar več ne preganjaj!«

In tako se je zgodilo. Kralj je hotel mišjega kralja vzeti s seboj. Obljubil mu je zlat gradič in najboljšo hrano, a ta mu je rekel:

»Tvoje ponudbe ne morem sprejeti, kajti potem bi ne bil več kralj, ampak jetnik. A meni je ljubša svoboda, združena z nevarnostjo, kakor suženjstvo v zlatu. Samo to te prosim, ne preganjaj nas več! Pomisli vedno to, da lahko tudi najnižji najvišjemu včasih pomaga!«

Od tega časa si noben sovražnik ni več upal napasti kraljestva, kjer je vladala Milenka s svojimi starši, kajti raznesla se je vest, da na mejah čuva mišji kralj, ki bi vsakega sovražnika ravno tako pogubil, kot je pogubil tujega kralja.

Prevel R. Ž.

F. Carpenter

Miško

V daljni malo poznani deželi je nedavno živel deček, ki mu je bilo ime Miško. V borni iz hrastovih hlodov zgrajeni koči je zagledal luč sveta. V tej hišici z dvema sobama je srečno živel pri svojih starših do osmega leta.

Njegova roditelja sta imela okoli kočice kos vrta in nekaj njivic v bližini. Pridno sta obdelovala svojo kmetijico ter pridelovala toliko, da sta se mogla pošteno preživljati. Preostanek vsakoletnega pridelka sta sproti prodajala v bližnjem mestu, tako da se je maloštevilni družinici v dobrih letinah razmeroma še dobro godilo.

Pa so prišli hudi časi v deželo. Izbruhnila je dolgotrajna vojna in Miškov oče je moral odriniti pod zastavo branit domovino. Mišku je bilo tedaj osem let. S postarno bolešno materjo je željno pričakoval, kdaj se bo vrnil očka. Vojske pa ni bilo konec in dobrega očeta ni bilo od nikoder. Tedaj je zadela deželo nova nesreča. Več mesecev ni bilo nikakršnega dežja in žitna polja zaradi hude suše niso mogla obroditi. Trava in posevki so bili požgani od silne pripeke in ubogi kmetje so ostali brez žita in kruha. Kdor je imel v kašči kaj stare zaloge, je še za silo životaril, gorjé pa tistim, ki so bili brez denarja in prihrankov! V deželi je zavladala lakota